Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
Svoboda
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЖОВТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 25, 1985 No. 205. VOL. XCII

КУППО ВИСЛАЛА ЛИСТА ДО ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА

(ПС КУППО). — Конференції Українських Політичних Партій і Організацій дня 4-го жовтня ц.р., звернулася листом за підписом її голови д-ра Зенона Городиського до президента Рональда Реґена, щоб він в часі своєї зустрічі із Міхаїлом Горбачовим у Женеві порушив також ряд справ, що торкаються важливих питань Східньої Европи, а в тому числі й України.

Висловивши свою підтримку президентові Реґенові і його політиці „миру шляхом сили", наголошуванню ним потреби мілітарної приготованости Америки і її союзників, автори листа зокрема підкреслили правильність становища Америки по відношенні до питань роззброєння, до якого може прийти не шляхом пустих фраз Москви про її „добру волю" і „бажання миру", але шляхом заключення стабільного миру та можливости кожночасної перевірки дотримання угоди роззброєння на території договірних сторін.

У листі КУППО до Президента зокрема підкреслено, що під час дискусії із Ґорбачовим про встановлення т. зв. европейської вільної нуклеарної зони слід включити в неї також Україну, Білорусію і балтицькі країни. Така постава американського уряду виразно виявить, що ЗСА, а не СССР обороняють інтереси цих країн і їхніх народів.

Дальше автори листа звертаються до Президента з проханням звернути увагу М. Ґорбачова на нестерпне і постійне порушування Гельсінкських угод зі сторони СССР, як їх сигнатора, і вимагати від совєтського лідера, щоб ним репрезентований уряд респектував і виконував взяті на себе зобов'язання, а зокрема

- Припинити переслідування громадян т. зв. „суверенної УРСР" за їх приналежність до Української Автокефальної Православної, Української Католицької та інших Церков в Україні;
- Припинити політику т.зв. „злиття націй" і русифікацію народів на території національних республік;
- Звільнити з ув'язнення і концтаборів „в'язнів совісти" і оборонців національних державних прав українського народу, які через довголітні роки ув'язнення і брак лікарської допомоги вмирають в тюрмах і концтаборах;
- Припинити дискримінацію українців громадян т. зв. „суверенної УРСР" і члена-основника Об'єднаних Націй і дозволити їм, подібно, як жидам, відвідувати чи виїхати із СССР до своїх рідних у країнах вільного світу.

При цьому автори листа прохають Президента, щоб він порушив також питання відкриття американського консуляту в столиці України, Києві, що може бути корисним для наладнання зв'язку і допомоги Україні.

Лист КУППО закінчується висловами побажань успіху президентові Реґенові в його нелегкій місії для збереження миру у світі.

ДЕНЬ СПІЛЬНОЇ МОЛИТВИ

Президія Секретаріяту СКВУ звернулась з проханням до всіх Владик Українських Церков, щоб першу неділю в листопаді прийняти як День спільної молитви за жертви голодової облоги московським комунізмом в Україні в 1932-33 роках.

В цьому 1985 році День спільної молитви припадає на неділю, 3-го листопада.

Закликаємо українську громаду взяти масову участь у спільній молитві, згідно з зарядженням місцевих отців-парохів.

Днем 3-го листопада 1985 року започатковується звичай на майбутнє, щоб щорічно в першу неділю листопада спільно помолитись за спокій душ українців, замучених голодом, який заплянувала і жорстоко перевела комуно-московська окупаційна влада.

Президія Секретаріяту СКВУ

10-го жовтня 1985 року

Вислали матеріяли про Тисячоліття історикам Східньої Европи

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — З Канцелярії ФКУ в Гарвардському університеті вислано на доручення Всегромадського Комітету Тисячоліття Хрищення Руси-України — Гарвардський проєкт, що його очолює д-р Степан Ворох, спеціяльні посилки матеріялів на понад 200 дбайливо підібраних адрес американських науковців; це в більшості історики Східньої Европи.

У посилці є: лист, що його виготовив проф. Франко Сисин, співдиректор УНІГУ, три памфлети і три летючки. Лист вказує на важливість Тисячоліття для українців в Україні та діяспорі, описує Гарвардський Проєкт, інформує про серію публікацій ФКУ, про позицію українського співробітника в Кестон коледжі і наголошує багатозначність листа Папи Івана Павла II до Блаженнішого Отця Йосифа Сліпого, який обговорює Тисячоліття.

Систематичну масову висилку матеріялів про Тисячоліття розпочато заходами ФКУ вже в першій половині цього року.

КОРОЛЬ ГУССЕЙН ЗАДОВОЛЕНИЙ ВИСТУПОМ Ш. ПЕРЕЗА В ОН

Амман, Йорданія. — Йорданський король Гуссейн задоволений політичною промовою Шімона Переза, прем'єр-міністра ізраїльського уряду, виголошеної ним на сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку. „Виступ Ш. Переза створив атмосферу замирення і започаткування приязних відносин між Ізраїлем і поміркованими арабськими країнами", — заявив Гуссейн кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" у спеціяльному інтерв'ю. Відповідаючи на запитання, як він уявляє собі ролю Палестинської Визвольної Організації у мирових переговорах, особливо після останнього ексиденту захоплення палестинцями італійського пасажирського корабля „Ахіллє Лявро" і вбивства американського громадянина Леона Клінґгофера, Гуссейн відповів, що існує домовленість між Йорданією і ПВО і формальний документ підписаний ним і Ясіром Арафатом 11-го лютого цього року у справі спільного виступу, спільних переговорів про замирення на Близькому Сході, але якщо ПВО буде продовжувати свою терористичну діяльність то Йорданія буде домагатися ревізії цього договору, а він Гуссейн зревідує своє особисте відношення до цієї справи.

Торкаючись іншої справи, Гуссейн підтримав думку більшости держав світу, що Об'єднані Нації, зокрема її генеральний секретаріят, повинні заініціювати міжнародну мирову конференцію, з участю зацікавлених подіями на Близькому Сході держав з передумовою, що держави, які безпосередньо заторкнені — Ізраїль, Йорданія, Єгипет, Палестинська Визвольна Організація і З'єднані Стейти Америки — мали б право виключного голосу і встановляли б саму програму конференції.

Король Гуссейн хвалив прем'єр-міністра Ш. Переза і називав його людиною, яка думає про майбутнє і не будує своєї політичної візії на теорії ненависти до інших арабських країн, з якими Ізраїлеві прийдеться жити в майбутньому. „Він має візію правдивого політика", — заявив Гуссейн кореспондентові і це є запорукою, що дальший розвиток подій може піти в цілком іншому напрямку, якщо в Ізраїлі до влади не прийдуть знову люди скрайніх поглядів.

Ш. Перез, який тепер бере участь у святочній сесії Генеральної асамблеї ОН в Ню Йорку разом з іншими головами держав і керівниками урядів, відбув тут вміжчасі декілька корисних зустрічей, які також матимуть вплив на дальший перебіг розмов у справі конференції і евентуального підписання мирового договору з Ізраїлем інших арабських держав.

Р. РЕҐЕН ВИСТУПИВ НА СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Ню Йорк. — В середу, 23-го жовтня, президент Роналд Реґен прибув до Ню Йорку на святкування 40-ої річниці Об'єднаних Націй.

У четвер, 24-го жовтня, Р. Реґен виступив на сесії Генеральної Асамблеї ОН з промовою, присвяченою американсько-совєтським відносинам і перспективам як на поліпшення цих відносин, так і на зменшення напруження у світі.

У середу, в перший день перебування в Ню Йорку, в 7-ій годині вечора Р. Реґен влаштував урочисте прийняття в готелі „Валдорф Асторія", на якому були присутні лідери держав, що беруть участь в ювілейній сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, і виступив на бенкеті з промовою.

„З'єднані Стейти Америки, — сказав Президент, — вірять в Об'єднані Нації і в те, що вони символізують. Іноді ми критикували ОН. Ми критикували її, коли відчували, що ця організація не робить того, що може і повинна робити. Часом ми були засмучені і заскочені діяльністю ОН. Але ми ніколи не переставали вірити в можливість Об'єднаних Націй. Ми завжди приймали ОН серйозно. Ми готові зробити все, щоб ОН виконала те, що може виконати: відстоювала свободу, захищала права кожної людини, сприяла економічному зростанню, процвітанню і виконанню міжнародних законів".

В Ню Йорку Р. Реґен пробув до п'ятниці, 25-го жовтня.

Р. Реґен прийняв представника „Солідарности"

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен прийняв міжнародного представника забороненої в Польщі профспілки „Солідарність" Єжи Мілєвського. Після цієї зустрічі був випущений комунікат, в якому Президент ЗСА в досить делікатних висловах критикує переслідування вільнодумців у Польщі.

В комунікаті Р. Реґен сказав, що він сподіється на те, що оголошена в липні 1984 року в Польщі політична амнестія стане „гігантським кроком на шляху національного примирення".

„На жаль, більшість повідомлень, що надійшли за останній час з Польщі, не можна вважати позитивними. Кількість ув'язнених за політичні погляди значно збільшилася", — сказав Реґен.

Дещо злагіднений тон критики Реґена відрізнявся від його попередніх виступів щодо становища в Польщі. В минулому році, наприклад, Президент різко висловлювався проти „підкорення" Польщі.

Один чиновник Адміністрації ЗСА заявив, що дещо злагіднений тон виступу Президента відбиває „клімат відносин між Сходом і Заходом" і свідчить про наміри Адміністрації не загострювати ситуацію напередодні виступу Президента на ювілейній сесії ОН і зустрічі на вершинах в Женеві. В комунікаті нема ні однієї згадки про Совєтський Союз.

Інший чиновник Адміністрації, однак, настоює на тому, що комунікат Реґена демонструє його „моральні зобов'язання щодо вільних профспілок у Польщі" і визнає, що „становище з політичними правами людини в країні погіршилося".

Комунікат, випущений після 10-хвилинної зустрічі з Є. Мілєвским, не супроводжувався ніяким коментарем пресового центру Білого Дому. В комунікаті говориться, що президент Реґен вважає Мілєвського „вдумливим спостерігачем" політичної ситуації в Польщі.

Округи Рочестеру, Нюарку і Твердого Вугілля відбудуть організаційні наради

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Організаційний Відділ УНСоюзу повідомляє, що в суботу, 2-го і в неділю, 3-го листопада ц.р., у трьох округах УНСоюзу відбудуться організаційні наради.

Округа Рочестер, яку очолює головний радний Володимир Гавриляк, відбуде наради в суботу, 2-го листопада, о год. 3:30 по полудні в залі Українського Народного Дому в Рочестері. Про організаційні справи і осінню передконвенційну кампанію говоритиме головний радний В. Гавриляк.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку матиме свої наради в суботу, 2-го листопада, о год. 4-ій по полудні в залі „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж. В нарадах візьмуть участь: Уляна Дячук, головний касир УНС, д-р Нестор Олесницький, головний контролер, і Андрій Кейбіда, головний радний. Головою Округи є довголітній її діяч Юліян Баранюк.

Союзова Округа Твердого Вугілля (Шамокін), яку очолює Тимко Бутрей, відбуде організаційні наради в неділю, 3-го листопада в залі Скрафорд Мотелю в Говмтавн, Па. Наради почнуться о год. 2-ій по полудні. В нарадах візьме участь головний організатор УНС Степан Гавриш.

Члени Екзекутиви, які будуть присутні на згаданих нарадах, інформуватимуть присутніх про загальну працю УНСоюзу в усіх його ділянках, а головно про висліди і успіхи передконвенційної осінньої кампанії, що почалася з днем 1-го жовтня ц.р. Метою цієї кампанії є придбати до кінця 1985 року 1,000 нових членів забезпечених на 5 мільйонів долярів.

Обов'язком членів Окружних Управ, відділових урядовців та делеґатів 30-ої Конвенції УНС є взяти участь у згаданих нарадах. До участи є запрошені теж усі члени місцевих відділів УНС.

Вшановано польського приятеля українців

Мадрид, Еспанія (ОУПС) — Юзеф Лободовскі, визначний польський поет і журналіст, співробітник міністерства зовнішніх справ екзильного Уряду РП в Лондоні і редактор щомісячного огляду українського життя для цього міністерства, одержав грамоту подяки-признання від Української Могилянсько - Мазепинської Академії Наук — УММАН у окремій церемонії, що відбулась тут у четвер, 3-го жовтня.

Грамоту, разом з іншими матеріялами й виданнями про українське життя в діяспорі й під'яремній Україні, вручив Ю. Лободовскому проф. Ярослав Рудницький з Канади в часі свого перебування в Еспанії після Асамблеї УММАН і польського наукового конґресу в Лондоні у вересні 1985 року.

Щиро зацікавлений польсько-українською співпрацею на еміґрації Ю. Лободовскі обіцяв спопуляризувати в еспанській пресі справу 1000-річчя Хрищення України, не Росії, в 1988 році, справу трагічної смерти Василя Стуса, акцію Уряду УНР у 65-річчя свого існування в екзилі, а зокрема українсько-польську заяву з 1979 року. Як поет, Лободовскі живо цікавився життям і творчістю дотеперішніх поетів — лавреатів УММАН — Уласа Самчука, Яра Славутича і інших, а зокрема Наталею Лівицькою-Холодною, яку він знав у Варшаві ще перед Другою світовою війною.

В Ню Йорку відбулися демонстрація і концерт

Ню Йорк. — В неділю, 6-го жовтня ц.р., тут відбулися демонстрація на прославу збройної боротьби українського народу проти гітлерівської Німеччини і комуно-московської Росії під проводом ген. Романа Шухевича-Чупринки і великий концерт української музики і пісні в Карнеґі Голл, у якому виступали крім Нюйоркської симфонічної оркестри під диригентурою Адріяна Бриттана, також мішаний хор „Думка", диригент Семен Комірний, і оперні солісти Рената Бабак і Богдан Чаплинський.

Згідно з інформаціями організаторів в демонстрації взяло участь біля 5,000 учасників, а в концерті приблизно 2,000 осіб. Демонстрація розпочалася о год. 11:15 перед полуднем на площі Гаммершилд напроти головної квартири Об'єднаних Націй, у якій, як відомо, відбувається тепер сесія Генеральної асамблеї.

На тілі розвиненого великого синьо-жовтого транспаранту, що його держала молодь, маніфестацію започаткував коротким вступним словом член Світової і голова Крайової Управи СУМ д-р Аскольд Лозинський, вказавши на події під час Другої світової війни і українську визвольну війну на два фронти проти брунатного німецького і червоного російського імперіялізмів. Інж. Петро Ганкевич відспівав американський національний гимн, а український гимн підхопили всі присутні. Відтак виступали інші українські і неукраїнські промовці.

Потім оформився довгий „Похід Волі", який пройшов Третьою авеню до 67-ої вулиці між Лексингтон і Парк авеню, де відбулося політичне віче з промова-

(Закінчення на стор. 3)

В Оттаві відбувся симпозіюм про сучасну українську поезію

Оттава (І.О.). — Тут, у столиці Канади, відбувся в днях 4-6-го жовтня симпозіюм про сучасну українську поезію.

Цю надзвичайну наукову конференцію спонзорував Департамент модерних мов і літератур Оттавського університету, запросивши до участи відомих українських поетів, як теж і професорів-літературознавців не тільки з Канади й Америки, але й з Европи і навіть з Австралії. Промотором цього симпозіюму була Ірина Макарик, професор Оттавського університету в Англійському департаменті, як теж і професори цього ж університету Андрій Донсков і Теофіль Кісь.

Симпозіюм почався у п'ятницю, 4-го жовтня, в університетській авдиторії і його відкрив проф. Донсков в імені декана П'єра Лоберджа. Вступне слово виголосила проф. Макарик, вітаючи кількадесять учасників цього наукового збору, як теж і кількасот учасників, які виповнили залю авдиторії.

Конференція мала назву „Поза традицією", вказуючи, що її темою є сучасна українська поезія, яка і в Україні, і на поселеннях знайшла нові форми вислову. Перший панель, що його очолював проф. Торонтонського університету Данило Струк, був присвячений сучасній поезії в Україні. Професор Лондонського університету (Англія) Віктор Свобода говорив про еволюцію філософічної думки в поезії Миколи Руденка. Професор Манітобського університету з Вінніпеґу Ярослав Розумний розглянув „Золоті ворота" Миколи Вінграновського як кіно-поему. Професор Торонтонського університету Борис Томсон доповідав про творчість Леоніда Кисельова російською мовою. Проф. Борис Шнайдер з Оттави говорив про мужність у поезії Ліни Костенко, а проф. Олег Романишин з Торонто про поезію Зіновія Красівського. Всі доповіді, крім виступів проф. Розумного і Романишина, які говорили українською мовою, були виголошені в англійській мові.

На полуденок учасники симпозіюму переїхали автобусами до величавого будинку Крайової бібліотеки Канади. Там була підготовлена виставка творчости канадських поетів українського роду. В окремих ґабльотках були виставлені книжкові видання різних українських письменників, для деяких з них, як для Микити Мандрики, чи недавно померлого Юрія Стефаника були приділені окремі ґабльотки, ще й прик-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ТУНІСІ, заступник державного секретаря ЗСА Джан С. Вайтгед заявив у розмові з тамошніми офіційними речниками, що З'єднані Стейти Америки не схвалюють жадного акту терору, не зважаючи на те, хто б його не застосовував. Вайтгед, завданням якого є направити відносини Тунісу із ЗСА після збомблення ізраїльськими воєнними літаками головної квартири Палестинської Визвольної Організації на туніській території, мусів, мабуть за згодою Державного департаменту, відсепаруватись від ранішої заяви Білого Дому, у якій було сказано, що ізраїльське бомблення було свого роду оборонною тактикою, а не нападом на Туніс. Під час атаки загинуло 60 осіб, переважно палестинців.

МОСКВА Є ГОТОВА розпочати розміщення своєї космічної зброї, якщо не дійде до жадної домовлености із ЗСА про відмілітаризування космосу, — заявили совєтські речники. Білий Дім, а зокрема офіційні особи в Пентаґоні заявили, що Совєтський Союз вже давно розмістив свою космічну зброю і випробував її на штучних сателітах. Жертвою такого випробування чуть не став американський сателіт у 1984 році.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердінанд Маркос погодився, щоб американські спостерігачі були присутніми під час парляментарних і президентських виборів в 1986 і 1987 роках. Сенатор Пол Лексолт, який недавно повернувся з Манілі, заявив, що Маркос взяв до уваги багато інших порад ЗСА, які він постепенно впроваджуватиме в життя.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ Раджів Ґанді, який тепер перебуває в Ню Йорку і бере участь у святочній сесії Генеральної асамблеї ОН заявив, що лідери держав, які творять у світі два потужні бльоки з центрами у Вашінґтоні і Москві, взагалі не числяться з опінією держав неопреділених. „Навпаки, ми почуваємося тепер загроженими з обох сторін і нам грозить: вмішування у наші внутрішні справи, військова інтервенція, тиск, обмеження торговельних зв'язків тощо", — заявив Р. Ґанді кореспондентам.

ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ Рауль Альфонсін, екзекутивним зарядженням наказав заарештувати шістьох військовиків і шістьох цивільних запідозрених у підготові перевороту в країні при допомозі сили. Праві політичні партії і військові кола пожвавили тепер підпільну антиурядову діяльність. Від 17-го вересня дотепер в Арґентині відбуваються не тільки масові бурхливі демонстрації, але також вибухають бомби під урядовими будинками, зникають лідери політичних партій і, як висловився один речник уряду, який не бажав бути названим, „в повітрі висить загроза", яку не легко буде відвернути.

ЛІДЕР ХРИСТИЯНСЬКОЇ міліції в Ливані розпочав серію переговорів із сирійськими урядовими чинниками. Елі Гобеіка, керівник найбільшої фракції, спочатку зустрінувся в Дамаску з першим заступником президента Аббелем Галімом Каддамом, а потім розмовляв ще з іншими речниками сирійського уряду і представниками армії. Він має також заповіджену зустріч з президентом Сирії Гафезом аль-Ассадом. Навіть під час розмов у Дамаску християнська і мусулманська міліції „обмінюються" час від часу артилерійським вогнем через так звану зелену лінію, яка ділить Бейрут на християнську і мусулманську частини.

ВСТУПНІ РОЗМОВИ виконуючого обов'язки прем'єр-міністра італійського уряду Беттіно Краксі з лідером республіканської партії і міністром оборони Джіованні Спадоліні, який фактично був спричнником димісії уряду, не дали сподіваних результатів. Краксі і Спадоліні не змогли знайти спільної мови про справи закордонної політики. Обидві сторони заявили, що розмови будуть продовжуватися наступного тижня, бо тепер Б. Краксі, долучившись до голів інших держав світу, бере участь у святочній сесії Генеральної асамблеї ОН в Ню Йорку.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА повідомив, що наступного тижня у Вашінґтоні зустрінуться представники ЗСА і СССР, щоб обговорити становище в країнах Центральної Америки і Караїбського моря. Вважають, що буде обговорено також становище в Нікараґуа і на Кубі. Американську делеґацію очолить асистент державного секретаря ЗСА Елліот Ейбрамс, а совєтську — працівник міністерства закордонних справ Владімір Казіміров. Переговори, як і попередні зустрічі представників двох держав щодо реґіональних справ, ставлять за мету обмін думками, а не співробітництво.

НАПРИКІНЦІ МИНУЛОГО року ЗСА покинули одну з аґенцій Об'єднаних Націй — ЮНЕСКО, протестуючи проти антиамериканських настроїв і дій цієї аґенції. Однак американські громадяни і далі залишилися там працювати як канцелярійні сили. Під час недавніх нарад членів ЮНЕСКО було вирішено звільнити з праці всіх американців.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ вирішив, щоб у його Ювілейному 1986 році не вшанувати нікого наданням почесного докторату. Причину для такого рішення дала гостра дебата в колах професорів щодо надання почесного докторату президентові Роналдові Реґенові. Хоч рішення це публічно не оголошено, але речник Гарвардського університету Дейвид Розен підтвердив, що воно було прийняте на закритій сесії Гарвардської корпорації, яка керує всіми справами університету. Д. Розен сказав, що корпорація не вказала причини такого кроку, небувалого в історії університету, і для всіх це є великою несподіванкою. Розен сказав також, що університет все ж таки запросив Р. Реґена, щоб він у вересні 1986 року був головним промовцем під час відзначення 350-річчя цього найстаршого в Америці університету.

СТЕЙТОВА КОМІСІЯ в Олбані, Н. Й. схвалила зменшити на 30 відсотків кількість нових лікарів. Вступ лікарів із закордонними дипломами до різних стейтових медичних програм буде заборонений.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН позитивно оцінив виступ прем'єр-міністра ізраїльського уряду Шімона Переза на форумі Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй, у якому він намагався пояснити становище Ізраїля до цілого комплексу проблем на Близькому Сході, з окремим узглядненням плянованих переговорів з участю Ізраїля, Йорданії, Єгипту і З'єднаних Стейтів Америки. Крім того Перез пропонував негайно припинити воєнний стан Ізраїля з Йорданією і підкреслив, що він особисто поїде до Йорданії на конференцію і є готовий говорити про справу миру з усіма сусідніми державами. Політична опозиція в Ізраїлі, зокрема коаліція Лікуд, критикувала Переза за його надто прихильне ставлення до йорданських пропозицій.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Суспільна опіка і праця

Кажуть, що в капіталістичній і скомерціялізованій Америці строгіше, як деінде обов'язує засада „ніщо за ніщо". Але це не стосується ділянки харитативности, яка не рахує на відплату чи навіть на вдячність обдарованого. Америка є країною найбільшого числа мільйонерів, країною найвищого життєвого стандарту, найвищих робітничих платень і того добробуту, що його назверхніми доказами є „супермаркети", переповнені всім крамом крамниці і мільйони автомобілів на шляхах, що придбали назву країні, як „нарід на колесах". Але поруч із тим добробутом існують тисячі дуже бідних одиниць, існують старі і немічні, нездатні до заробіткової праці. Для таких покривджених долею осіб державна (міська чи стейтова) суспільна опіка це справжнє добродійство, це єдина розв'язка безвиглядної екзистенції. Допомога безробітним і суспільна опіка — „велфер" — це невід'ємні найкращі частини того суспільного законодавства в Америці, яке взяло початок у 30-тих роках, після „великої депресії", за урядування великого реформатора Френкліна Деляно Рузвелта.

Але у кожній ділянці життя поруч із світлами є й тіні. Саме тепер переживаємо в Америці епідемію злочинства, яке невідоме в такій формі і таких розмірах в країнах Західньої Европи. Раз-у-раз читаємо про ноторійних злочинців, які засідаються особливо на старих і немічних жінок, виривають їм торбинки, зривають ланцюжки, брутально стягають перстені чи й убивають під час ограблювання їхніх помешкань. І так само серед тих, які користають з публічної суспільної опіки є не тільки люди дійсно потребуючі, а й спекулянти, які просто грабують місто чи стейт з грошей отримуваних з податків. Уже десять років тому незаміжня жінка, чи розведениця з дітьми отримувала на кожну дитину по 75 долярів місячно з каси суспільної опіки. Були (і є) спекулянтки, які вираховували, що варто мати п'ятеро дітей, щоби жити з тих грошей і не працювати. Є багато безробітних, які вираховують, що їм „не виплачується" працювати, бо краще діставати допомогу за безробіття. Такі обманці коштують країні мільйони долярів. Прикорочення отаких обманств дуже трудне й інколи просто неможливе, тим паче, що й адміністраційний апарат насичений несовісними людьми ліво-лібералього світогляду, наставленого на творення з країни „велфер-держави". Проте перетягання струни мусить породжувати реакцію і таку реакцію переживає тепер стейт Ню Йорк.

У цьому році є в нюйоркському стейті коло 220,000 осіб, що користають з „велферу". Із них яких 20 до 25 відсотків здатні й охочі переходити із стану безробітних до армії працюючих. Губернатор Маріо Квомо, хоч сам ліберальний демократ, який „принципово" є проти кари смерти навіть за вбивство поліціянта під час його служби і сприяє розводам та абортам за ліберальним принципом „право вибору", все ж виступив із добрим проєктом в ділянці суспільної опіки: ті які користуються „велфером" і фізично здатні до праці, повинні віддячуватися за отримувану суспільну опіку якоюсь примусовою працею або переходити вишкіл, що облегшить їм отримати працю й відтяжити міську чи стейтову касу. Посадник Ню Йорку Едвард Кач у принципі підтримав цей проєкт губернатора. Він виявив, що вже тепер кругло 14,000 осіб, користувачів „велферу", працюють як службовики, сторожі чи післанці, не будучи на листі постійних міських урядовців чи робітників. Примусовий вишкіл на різні практичні професії не ґарантує отримання праці, але збільшує шанси. У проєкті губернатора і заяві нюйоркського посадника нічого не говориться про перевірку картотек, хто властиво користується „велфером" — справедливо чи несправедливо і яким чином дістав оту опіку.

Наші українські люди ставилися завжди неохоче а то й насторожено супроти установи публічної суспільної опіки. Їхня особиста амбіція і гордість ніби не дозволяла їм користуватись тією суспільною опікою, яку утотожнювали з жебраниною. Підхід може на перших погляд похвальний, але нерозумний. Публічна суспільна опіка має за джерело податки, що їх всі ми платимо. І коли хтось дійсно немічний кволий нездатний працювати і потребує опіки, то повинен користати з цієї державної установи, бо вона йому належить. Українські люди не належать до категорії обманців, які спекулюють, щоб не працювати і мати „легкий хліб". І тому проєкт губернатора Квомо правильний, бо він звернений не проти потребуючих суспільної опіки, а проти спекулянтів і обманців, що шукають легкого хліба на кошт міста чи стейту.

Б. Дурбак

ДУМКИ З НАГОДИ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

IV.

Кожна одна організація працює справно так довго, як довго її члени мають голос у важливих рішеннях. Тоді вони відчувають що вони є потрібними співтворцями діла й співвідповідальними за його виконання. Коли до управи дістануться особи, які навіть у добрій вірі поступають після власних чи партійних ідей, вони руйнують організацію. Більшість членів знеохочено й зрезигновано відходить, а решта обоятніє і перестає цікавитися нею. І швидко на загальних зборах появляється тільки сама управа. Така є доля більшости наших організацій. Для людей політики — це не грає великої ролі. Важним є, що на папері є зареєстроване товариство й є голоси, а неактивність народу все можна вияснити денаціоналізацією, збайдужінням, або зматеріялізованням.

Третє. Мала організація, член УККА, без огляду на кількість своїх членів, мала на підставі статуту два голоси, а многочисельна мала два голоси на кожних сто членів. Річ ясна, що такий закон причинився до беззаконня. У погоні за голосами, народилися різного роду т.з. „надбудови" й цілком непотрібні малі організації, підсилюючи тертя і ворожнечу. Наприклад. Кілька десяток людей могло заснувати п'ять організацій і в цей спосіб зфабрикувати десять голосів для своєї партії і перемогти чотири сотні членів більшої організації „противників". Диктатори Південної Америки могли б навчитися у нас багато трюків. Я не можу вийти з дива, як це творище під назвою репрезентація українців в Америці видержала 40 літ.

Четверте. У нас немає надрядної установи, яка безсторонньо займала б становище до всіх актуальних проблем і немає преси, яка також безсторонньо подавала б читачам дійсні факти. Такий стан дозволяє ширити дезінформативні вісті, поглиблюючи поділ у громаді, ставить політичні партії у злому світлі в очах загалу й підриває довір'я людей до здібности нашої системи керувати українським життям на еміграції.

Наша молодь виросла в системі, де одна людина — це один голос. Вона має право не погоджуватися, вона має право жадати змін і має можність прямувати їх осягнути. Засоби масової імформації допомагають їй зрозуміти різницю поглядів політичних партій і їх кандидатів перед виборами на місцевих та стейтових репрезентантів і федерального Уряду. Коли заходить потреба важливіших змін, тоді впроваджують референдум, запитують що громадяни про це думають і вислід референдум стає законом. У демократичній системі західнього світу є не до подумання, щоб незадоволені з референдум творили другий уряд, другу паралельну установу. У випадку серйозних непорозумінь, або спроби зловживання влади, на сторожі конституції і правопорядку стоїть Верховний суд, якому підпорядковується навіть президент держави. Який образ українського громадсько-політичного життя має наша молодь, порівнюючи його з американським, канадським чи англійським громадсько-політичним життям?

Старше передвоєнне покоління живе спогадами міжвоєнних відносин, головно під польською окупацією. Молодше покоління, яке активно пережило останню війну й має вже свої діти, які України не бачили, мусить започаткувати уздоровлення відносин. Не легко є направити сороклітній період помилок, але за десять чи пятнадцять літ багато з нас не буде між живими, отже тепер є нагода збудити патріотизм мовчазної більшости приспаний апатією і зневірою та притягнути її назад до участи в українському житті. Заактивізована еміграційна ґромада відгукнеться і на матеріяльні потреби. Я не вірю, що наша громада зденаціоналізувалася і збайдужіла. Вона тільки мовчить і чекає здорової ініціятиви. Якщо невеликі парафії захоплені ясною метою могли піднятися будови церков коштом кількох мільйонів долярів, то ціла епільнота відчуваючи себе потрібною у здоровій системі, напевно забезпечить фінансово українську репрезентацію для ведення успішної праці. Коли молоде покоління побачить позитивні висліди, замість партійної гризні й для нього відкривається нагода відограти також і свою ролю тоді й воно заактивізується в українському житті. Колись ми хотіли творити наш світ і були готові посвятитися для нього. Нині, покоління виховане на еміґрації, з високим пересічним інтелектуальним рівнем хоче говорити само за себе. Пора нашим батькам народу це зрозуміти.

Прийшов час зрозуміти також, що забава у політику в гурті однодумців є тільки клюбами взаємної адорації призначеними на повільну смерть, а поборювання „противника" на сторінках своєї преси, яку читають і одобрюють тільки свої однодумці, дає фальшиве почуття сили й правильного підходу до життєвих проблем. Для добра України та оздоровлення еміґрації, наші середовища мусять вийти зі своїх скляних замків на широке громадське форум, вияснити громаді різниці поглядів відносно важних питань (тут повинно бути поле до попису для нашої преси) і визначеного дня віддати відважно на пробу голосуючої громади свої реальні сили.

Кінець.

„Для нашого народу мобілізуємо наші сили"

(Слово президента УАКРади д-ра І. Флиса, виголошене на конвенційному бенкеті у Філядельфії, в суботу, 19-го жовтня 1985 року).

Сьогодні надворі холодно, і не тільки надворі! Ще холодніше у багатьох садибах, а вже найхолодніше в багатьох душах, які, як каже наша пісня про червону калину, що вона похилилася, бо щось наша славна Україна зажурилася.

Так, наша славна Україна зажурилася. І не тільки зажурилася. Недавно зустрів я в Головній канцелярії Українського Народного Союзу народжену в Америці молоду людину, яка тільки повернулася з відвідин в Україні.

-Як там в Україні? — питаю.

-Дуже сумно, — відповідає вона.

Тут не час і не місце повторювати весь сум і все горе, що його спостеріг наш молодий турист на нашій рідній не своїй землі.

Але, пані і панове, вислухаймо тієї розповіді, що говорить наш народ, а зокрема що говорять наші рідні дисиденти. І тоді пригадаймо, що нам вільним українцям в Америці радили, та й не тільки радили, але і вимагали робити.

Про Леодіда Плюща, який ледве живим вихопився з психушки, казали, майже вкаменували бо він „комуніст".

Валентина Мороза, який своєю поведінкою найбільше зрушив дисидентський рух, намовляли, щоб він намовляв інших бити вікна у своїх установах.

А генерала Петра Григоренка, який чи не найбільше дошкулив Брежнєву, — засуджують за те, бо він каже не пси, а собаки гризуть наших телят.

Але все це людське. Наша українська громада в Америці має 100 років історії. Ми маємо багато дечим похвалитися, хоча не бракує і такого, що нам каже закривати очі, бо ми люди.

Так само і цей останній випадок, що після сорока років найбільше творчого зусилля в користь і на добро нашого українського народу, приніс нам стільки тривоги і страху, не є для нас смертельний. Ми ж ці самі люди, ця сама українська мати нас породила і виховала, ці самі вороги саджали на палі та морили в снігах наших батьків! А щодо нашого народу на рідній і все ще не своїй землі ми маємо неперевершену науку наших батьків і дідів.

Що ж бо може бути більше промовисте, як надрукований у „Свободі" вже у 1896 році віршик:

„Під землею я працюю,
Гріб собі копаю,
Щоб вам хату збудувати
У рідному краю!"

І будували ті хати! Лемківщина, Карпатська Україна, опісля Галичина. А побудувавши хати, почали будувати церкви, народні доми, читальні „Просвіти". Навряд чи є в Західній Україні така місцевість, в якій не було б сліду американського доляра, на якого так важко треба було тоді працювати.

Після того прийшла Перша світова війна і це не був припадок, що президент Вілсон у 1917 році проголосив у цілій Америці Український День — Ukrainian Tag Day.

А в самій Америці погляньте: наші школи, наші церкви, наші підприємства, а від Другої світової війни сотні наших найбільш кваліфікованих професіоналістів.

Нашу мету в Америці дуже мудро і корисно з'ясували вже наші попередники: мобілізувати всі наші сили і ресурси, щоб допомогти нашому народові зажити вільним життям на рідній землі. Щоб цього добитися, ми самі між собою можемо бути противниками, але, не дай Боже, ворогами, не дай Боже, щоб ми вважали самі себе ворогами під політичним, релігійним, етнографічним, чи будь-яким іншим оглядом. Боже, нас від того сохрани!

Ми ніколи не починали ворожнечі внутрі нашої громади. Ми ніколи не пробували ділити наших громадян на кращих та гірших українців. Ми ніколи не можемо погодитися з поглядами того політичного середовища, що тільки їхні послушні, а часто і стероризовані, однодумці є патріотами, а інакодумаючі є зрадниками нашого народу. Ми ніколи не заперечуємо права УККА репрезентувати тих, кого він об'єднує, тобто організації та членство Українського Визвольного Фронту. А цей УККА, тобто Визвольний Фронт, відмовляє — заперечує нашій Координаційній Раді право репрезентувати всіх тих, кого ми об'єднуємо.

Ми впевнені в тому, що кожний українець, кожна їх група, кожна організація, чи партія може своїм способом, своїм обраним шляхом більше чи менше успішно допомагати нашому народові здобути волю і незалежність. Ми віримо, що всі українці, за вийнятком ворожих вислужників — вислужників комуністичної Москви — хочуть і можуть допомогти своєю працею нашому українському народові стати вільним господарем своєї рідної землі. І саме тому, що нам, вільним українцям, готовим віддати свій труд для визволення України, пробувало одно політичне середовище накинути свою волю, ми були змушені стати в обороні вільної демократичної української громади. Ми не могли дозволити цьому середовищу бачити ворога в рідному братові, ми мусили стати в обороні свободи думки, толеран-

(Закінчення на стор. 3)

Олександер Луцький

НАПЕРЕДОДНІ 13-ГО БАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В ЗСА

Інтерв'ю із головою СУЖА ред. Ольгою Кузьмович та головою ФК СФУЖО Марією Хариною).

В тексті питання й відповіді уживається в скороченні: П. (питання), В. (відповіді, О.К. (Ольга Кузьмович) та М.Х. (Марія Харина).

Наближається цьогорічний, 13-ий з черги, Баль української преси в ЗСА, що відбудеться вже незадовго, бож 2-го листопада ц.р. у Філядельфії, який щороку влаштовують спільно Фінансова Комісія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та Спілка Українських Журналістів Америки.

— У зв'язку з тим, чи ви могли б поділитися із читачами української вільної преси деякими своїми заввагами, інформаціями чи думками та відповісти бодай коротко, на такі питання:

П.: — Яке на вашу думку, є значення й завдання Балів української преси, що відбуваються в еміграційному розсіянні поза межами України, на прикладу ЗСА чи Канаді?

В. О.К.: — Балі преси — це не лише традиція, а і пригадка нашій публіці про українську пресу, яка корчиться із кожним роком, про що мало людей думає, хоча це єдиний речник вільний українців у рідній мові, і тому вона незаступима. Балі преси відбуваються вже від ряду років лише на терені ЗСА, а в Канаді їх зовсім закинули.

В. М.Х.: — Нашим важливим завданням є те, що хочемо пов'язати нашу молодь із українською пресою. Ми кладемо собі за завдання не лише влаштовувати товариську забавову зустріч, але в першу чергу зібрати українську молодь, а зокрема дівчат, щоб репрезентували поодинокі українські часописи, журнали, бюлетені, тощо, перевести конкурс на вибір кралі і двох князівен Української Преси та, очевидно, сподіємося придбати потрібні фонди на видання СФУЖО „Українка в світі" та журналістичні дотації СУЖА.

П: — Яке, а чи взагалі є яке можливе, пов'язання чи порівняння до балів преси, що відбувалися на рідних землях у Львові?

В. О.К.: — З передвоєнних років пригадую собі лише один Баль преси у Львові. Він був дуже репрезентативний, але це була імпреза для старшого громадянства і на ній молоді майже не бачилося. Не було також ніяких конкурсів чи пропаґанди української преси.

В. М.Х.: — Влаштовуючи Перший та пізніші Балі Української преси ми пішли за традицією балів преси на рідних землях, у Львові, але тут на еміграції вони мають дещо відмінний характер.

П: — Чи число цьогорічного Балю преси „13-ий Баль преси" важаєте „щасливим" чи до числа „13-ий" ставитесь із пересудом за „старокрайовими забобонами"?

В. О.К.: — Так, я взагалі підпадаю під вплив різних „забобонів", тому й ставлюся до 13-го Балю преси з певним острахом і пересудом.

В. М.Х.: — Ми не дуже журимося тим, що цьогорічний Баль преси є „13-тий", бо ж це так на черзі, а хоч і „13-ий", віримо, що пройде із повним успіхом, як і його попередники.

П: — Як ви оцінюєте на підставі досвіду із попередніх Балів преси працю і завдання балевого конкурсового жюрі?, чи існує який виготовлений і узгіднений правильник балевого жюрі або бодай яке загальне накреслення критерій, якими конкурсове жюрі руководиться чи повинно руководитися у своїх оцінках при виборі Кралі чи Князівен балю? Чи ви вважаєте, що жюрі Балю преси повинно бути, як це дехто закидає, якоюсь другою „Іспитовою Комісією Шкіл Українознавства"? Чи балеве жюрі бере, або чи не повинно б брати до уваги, поза знанням з українознавства, також інші аспекти конкурсанток (наприклад, деяке знання про українську пресу, а зокрема про пресу чи журнал, яку кандидатка репрезентує), особиста краса, ґрація, мила поведінка, молодеча радість життя, інші персональні замилування, дійсні понадпересічні осяги у своїй діяльності в студентських чи молодечих організаціях, зовнішній убір (сукня і зачіска) на балі, тощо?

В. О.К.: — Дійсного правильника чи статуту не має, але вже від 3-го балю були вироблені певні критерії, які щороку береться до уваги при зустрічі з кандидатками, а це певне знання української мови, загальна інтелігенція, знання і участь в українському житті, поява тощо. Розуміється, що бувають часами судді — члени жюрі, які ставлять питання більше вимагаючі, інші менше, але тут справа голови жюрі відповідно повести розмови з кандидатками і відповідно вплинути на членів жюрі, щоб ці розмови не були в жадному випадку якимись іспитами зрілости.

(Закінчення на стор. 3)

Лариса Дончук

ПОДОРОЖУЮЧИ ДУМКАМИ В МИНУЛЕ...

II.

Тут приємні спогади затьмарюються сумними: троє письменників: Я. Острук, В. Гайдарівський та Д. Дончук приятелювали і так судила доля, що вони відійшли у вічність скоро одне за одним: Василь Гайдарівський попрощався з життям у листопаді 1972 року, Ярослава Острук, після тяжкої хвороби, пішла за ним у 1973, а Зосим Дончук несподівано залишив мене в серпні 1974 року...

Та повертаюся думками до нашого приїзду до „Міста Братньої Любови", тут уже мусіло починатися наше щоденне трудове життя, яке для нас із Зосимом ніколи не було нудним буденним, а завжди заповнене цікавим змістом.

Хоч чоловік мій працював фізично-тяжко на фабриці яку українізовано назвали „Спрінґовнею", там виробляли сидження для авт, але він ніколи не нарікав на це, а сприймав, як необхідне. Містилася ця фабрика в Честері і Зосим мусів виходити з дому о 6-ій годині ранку і повертався о 6-ій ввечері. Авта у нас не було, тож їздив міським транспортом, кілька разів пересідаючи. Там же на праці, під час перерв, він умудрявся робити нотатки до своїх творів, бо, працюючи руками, у письменника снувалися в голові різні сюжети, події, які він занотовував, щоб дома опрацювати й видрукувати на машинці. Друкування вже стало моїм обов'язком.

Світлими подіями в нашому житті було писання й видавання книжок, яких за 13 років нашого спільного життя було видано 11...

Багато приємности приносили листи від читачів. Іноді були відгуки не дуже прихильні, як писав наш приятель, гуморист Анатоль Галан: „А часом і по хвостові достається Дончукові..." Правда, напочатку не легко знаходити читачів, але пізніше було дуже цікаво й вартісно тримати особистий зв'язок з ними.

Так проходило життя в корисній і приємній для нас обох праці, з короткими заслуженими відпочинками.

Приблизно у 1973 році мені стала докучати катаракта на обох очах і фахівець, перевіривши мій зір, сказав, що одно око можна оперувати, коли я хочу. Порадившись, ми з Зосимом вирішили, що після того, як, написаний уже, твір здамо до фабрики „Оффсету", трохи відпочинемо на березі Атлантику, у Вайлдвуді, а в кінці липня письменник плянував поїхати до Каліфорнії на тиждень. Там один з читачів старшого віку просив, щоб Дончук написав книжку — його життєпис, він пояснював, що за своє дуже довге життя багато пережив і бачив вартісного, тож хотів би, аби це минуле передати у спогадах майбутнім поколінням.

Письменник обіцяв приїхати до нього на тиждень, з його розповіді зробити нотатки, а дома їх опрацьовувати.

Плянувалося, що після чоловікового повернення з Каліфорнії, я перебуду операцію ока, призначену на 15-те серпня, а він, опрацьовуючи вдома нотатки, зроблені у Каліфорнії, буде мною опікуватися поки оперované око не загоїться. Та не так сталося, як гадалося...

У половині липня ми, як звичайно майже кожного літа, поїхали до Вайлдвуду, примістилися у віллі п-ва Никоровичів, де завжди була приємна товариська атмосфера. У великій мірі цьому сприяли представниці трьох поколінь родини Никоровичів: господиня п-ні Артимізія Никорович, її мама, св. п. Марія Заборська та молода дочка п-ва Никоровичів Оксана, яка заохочувала гостей-українців говорити своєю мовою.

Ґарантією спокійного відпочинку в будинкові п-ва Никофоровичів було те, що у просторій кухні, де часто разом господарило кілька жінок, ніколи не було чути жадних сварок, пліток чи різних непорозумінь. Було мирне співжиття...

Одного ранку, коли я готувала сніданок, у кухню зайшла „новенька" гостя, яка приїхала напередодні, відрекомендувала себе Ніною, а прізвища я не дочула. Коли вона дізналася хто я, то голосно гукнула: „Петре, тут письменник Дончук з дружиною!" Майже в той самий час до кухні ввійшли з різних дверей Зосим і Нінин чоловік. То був багатьом відомий, громадський діяч — Петро Байбак. З Дончуком вони привіталися, як давні приятелі, хоч перед тим не було у них нагоди зустрічатися.

Пан Петро Байбак виявився дуже товариською веселою людиною. Він чудово деклямував різні жарти. Також був цікавим співрозмовником з яким було приємно говорити. Взагалі в товаристві був незамінимим. Прекрасно ми провели тоді час і наша приятелька Тетяна Цимбал, удова відомого мистця-маляра Віктора Цимбала, мені сказала, що ніколи ще не бачила п. Зосима таким веселим.

Пригадую і такі, як мені тепер здається, досить дивні явища.

Я, як кажуть „сухопутня", до води не звикла і боялася ходити у воду далеко від берега, то й хлюпалася на мілкому, де, як у нас казали „курці по коліна". Мій Зосим виріс біля ставка, добре плавав і любив заходити досить далеко, де бушують великі хвилі. Я за нього турбувалася і просила не йти дуже далеко від берега. Цього ж літа я особливо за нього боялася, тож, не довіряючи, що він мене послухає, брала його за руку і йшла з ним. Зосим питав: „Чого ти йдеш, ти ж боїшся?" Я відповідала: „Боюся, але хочу бути з тобою..."

Одного дня ми з чоловіком лежали під парасолею, побачила я недалеко знайомих і пішла до них погуторити. Коли я повернулася, то в холодку Зосима не було. Сама не розумію, чому я тоді дуже злякалася, побігла до берега, а його у воді не видно, та ще та клята катаракта не дає далеко бачити. Бігаю я і не знаю що робити, чи кликати берегову варту?.. Раптом чую за собою жартівливий голос: „Ти що, шукаєш мого трупа?" Я висварила Зосима за такий дурний жарт, але особливого значення тому не придавала. Тепер же, згадуючи, думаю, може у нас обох було передчуття страшної трагедії, яка до нас наближалася?..

Але все йде, все минає... Минав наш безтурботний відпочинок.

(Закінчення буде).

ДРУГА ЛИСТРА ПОЖЕРТВ НА ХОР „ДУМКА" Й ПОДЯКА

Український Хор „Думка" виїжджає до Европи при кінці жовтня ц. р. (8 концертів в десяти днях в Англії, Німеччині, Франції й Австрії). Турне зв'язане з великими труднощами й коштами, які в першу чергу покривають самі хористи. На наше прохання допомогти нам фінансово відгукнулися вже наші деякі чільні установи й поодинокі громадяни. Вони дали доказ свого патріотизму та зрозуміння значення українського хорового мистецтва, особливо на еміграції.

Всім нашим Шановним Жертводавцям складаємо нашу щиру подяку. Рівночасно просимо всіх, хто бажав би нам допомогти, зложити свій даток на конто, або на збіркову листу членів нашого Хору. Всі пожертви можна відтягнути від податку, як датки на т. зв. „такс екземпт" організацію. (Число Такс Екз. EX — 156974). Наступна листа жертводавців теж появиться в пресі.

Нашими членами **фундаторами** стали:

Д-р Ірена Гребеняк — зложила в її св. п. Батька, кол. члена Хору „Думка" $1,200.00
Український Народний Союз $1,000.00
Федеральна Кредитова Кооп. „Самопоміч" $1,000.00
Український Спортовий Клюб, Н. Й. $1,000.00

Складаючи суму **дол. 500.00** нашими членами **добродіями** стали:

о. шамбелян Емілян Шараневич — концерт коляд в Гемстед. Осип й Анна Калиновичі, Ярослав й Ірена Куровицькі, Ярослав Ліщинський, д-р Ірена і Ярослав Моцюк, Д. і Ів. Вайнтрауб, Юліян Гельбіґ, Іван Пригода, Український Братський Союз.

По 300.00 дол. — Мирослав і Зеня Кулиничі, Ігор Маланчук, Дора і Володимир Сторожинські.

По 250.00 дол. — д-р Роман й Анна Алиськевичі, д-р Віталій Богданів.

По 200.00 дол. — д-р Володимир і Дарія Гойдиші, Голідей Інн оф Соммервіл, Орест Наливайко.

По 150.00 дол. — Воллей Уніформ енд Лінен, Іван Кріль (неприйнятий виграш — телевізор), д-р Андрій і Тетяна Тершаковець.

125.00 дол. — Іван Макар.

По 100.00 дол. — „Арка" Інк. — Книгарня, д-р А. Е. Баран, Я. Білик, Б. Гаврилюк, Б. Глушевські, Л. Гончарів, В. Грицюк, О. Ґелемей, В. Ґембара, І. Л. Декайло, І. Дмитрик, С. Дудяк, „Дніпро" — Нюарк, В. Катинський, Б. С. Комарницькі, І. С. Копко, М. В. Кулинич, М. Кулинич, д-р Л. Р. Кузьмак, Е. Лапчак, Панство С. Літепло, О. Ляхович, Н. Мандрусяк, Б. Мастикаш, д-р С. Мікульський, О. Написник, Ю. Пастернак, В. А. Петришин, В. І. Попивко, В. А. Пушка, Радович Асс. Інк., О. Саляк і Д. Кекіш, д-р О. В. Тершаковець, Василь Тершаковець, Н. Угера, Український Народний Союз — Відділ 327, Р. Федорів, д-р Б. Б. Худьо, д-р Г. Чолган, д-р Б. і д-р С. Шебунчак, А. В. Шумейко, д-р Л. М. Явний.

По 80.00 дол. — Андрій Прадищук.

По 75.00 дол. — Ф. Пінязь, о. І. Сідун.

По 50.00 дол. — І. Бабанський, д-р О. З. Баран, І. Березовський, д-р М. М. Бих, Т. Бітмор, І. Брикович, П. Буняк (Спаркіс Фрейм енд Фронтед), М. Бойчук, Л. В. Волинець, д-р С. Ворох, Ф. В. Гевко, Н. Городецька, д-р Р. Граб, В. Гуль, Л. Гуменюк, Де Браґґа енд Спіттер, Р. В. Десіміні, Б. Х. Желехівські, М. Заліпський, В. Кий, д-р В. Я. Кіналь, П. Кліман, Н. Кліш, д-р В. Кміцикевич, д-р Д. Д. Кострубяк, д-р Кравчук і д-р Я. Дудик, О. Кудрик, В. О. Лев, А. Левандовський, А. Ляхович, С. Макаренко, В. І. Медуха, О. Д. Мостовий, Адв. фірма Пітьо, Олесницький, Турецький, др. М. Л. Прокоп, О. В. Роговські, др. Я. Рожанковський, Р. і М. Савицькі, О. Савків, Г. А. Ф. Сімко Інк., Сімон Дентал Студіо, д-р О. Сливка, А. Е. Смаль енд Ко., Ф. Сова, Р. Соневицький, І. Н. Тершаковець, В. Шекеринець, І. П. Шкафаровський, П. Шуган, д-р М. Ярославська, 2-ий Відділ Оборони Лемківщини.

По 45.00 дол. — І. Д. Витвицькі.

По 40.00 дол. — Е. Б. Змій, П. Пециляк.

По 35.00 дол. — З. Р. Береза, В. Гнатів, Р. Ричок Ріал Естейт, К. Ю. Стецюк, Д. Ю. Сумик.

По 30.00 дол. — Р. Боднар, Г. Мурин А. Рудик, В. О. Селезняк, П. Шайда, В. П. Шпачинські, Я. Яросевич.

По 25.00 дол. — В. Базилевський, Л. Бугай, д-р С. Ю. Бережницькі, І. С. Винник, д-р С. Войтович, Р. Гавриляк, Д. Горбатий, „Говерля" — Крамниця взуття, Т. Гунчак, д-р Ю. Гутник, д-р Ю. Демидович, „Дністер" — Ріал Естейт, І. Жила, Л. Зелик, Б. Кекіш, д-р Ю. Кігічак, В. Козіцький, д-р Я. Колибабюк, Т. Л. Крупа, М. Кузик, Б. Курчак, д-р Ю. В. Кушнір, М. Менцінська, О. В. Миськів, Б. М. Мізак, д-р Я. Музичка, д-р С. І. Ничай, д-р Б. Т. Новаківський, Олимпік Компютер Маркет, д-р Ю. Оришкевич, Ю. Осадца, Ю. І. Охримович, А. Пеленський, С. Рудик, С. А. Секрета, д-р І. В. Сєрант, А. Е. Смаль, А. І. Соломон, д-р Я. В. Ставничий, А. Стахів, О. Стеранка, М. Стефанишин, В. Сушків, Твін-Бей Віллендж Інк, К. Фриц, І. Хомин, Г. Оганнессінн, Я. О. Городецькі, Л. Жила.

По 20.00 дол. — А. Антипенко, Л. Арвін, П. Баґан, У. Богачевська, В. Бузан, С. Василенко, Вестчестер Ресторант Корп., д-р Г. Врецьона, Е. Вовчук, д-р О. Гаврилюк, О. Гайовський, Р. Глушко, В. Головід, Т. Гусяк, д-р Р. Ґарбовський, Е. Н. Дубик, Я. Івасечко, М. Карпевич, М. Клюфас, д-р М. Кмета, І. Коваль, Ч. Коваль, Ю. Коваль, У. Козак, Е. Л. Корсун, І. Кравців, Микола Кулинич, П. Кулинич, О. Ленець, К. Лібюц, д-р І. Макаревич, М. Марко, О. Ю. Менцінські, д-р О. Р. Мороз, Д. Мотрук, І. Назаркевич, д-р Я. Оришкевич, д-р Р. Л. Осінчук, Т. Павелчак, В. Петльований, Б. С. Пузик, д-р Х. Пундій, М. Рудик, П. Русинко, О. В. Савчинські, В. Сворак, Алу Сег, Д. Слободян, О. Смолянський, А. Стахів, М. Стек, І. Сумик, д-р М. Фішер-Слиж, Г. Цебрій, д-р Т. Шеґедин, П. Шкафаровський, М. Шпитко, В. Шумилович, В. Щур, М. Юзенів, М. Якубовський, М. Ящук.

З пожертв менше як 20.00 дол. зібрано **1,050.00 дол.**

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 2)

В. М.Х. — Члени жюрі кожного Балю преси були підібрані Діловим комітетом балю із мистецького, журналістичного і літературного світу. Останньо запрошувано до жюрі також колишню попередню Кралю балю. Конкурсове жюрі все брало до уваги не лише зовнішній вигляд і красу кандидатки, але також її загальну інтеліґенцію, знання з ділянки Українознавства, активність у молодечих чи студентських організаціях, окремі зацікавлення, вигляд кандидатки й її поява на самому балі, обізнаність кандидатки із загальною українською пресою, а зокрема тою, яку вона репрезентує. Окремого правильника для жюрі не встановлено, але преліміпарні інформації та критерії у оцінках жюрі все подається. Жюрі висказує свої оцінки на підставі т.зв. „пунктів" за кожну ділянку в тайному голосуванні. Тому я вірю, що вибір був завжди справедливий, дарма, що деякі кандидатки на кралю і князівен, (а чи то може їхні батьки) були вибором невдоволені. — Ми особливо кладемо натиск на те, щоб розмови жюрі із кандидатками в ніякому випадку не були якимось іспитами та не відстрашували наших молодих дівчат брати участь у цьому балі, репрезентуючи українську пресу.

П.: — Як вам відомо, вибрані кралі, королівни, чи як їх звуть „Міс", будь-якими американськими контестами чи конкурсами, користуються різними привілеями і дані американські установи дають своїм вибраним кралям змогу брати участь у різних публічних виступах, відвідинах різних державних чи інших достойників тощо. — А як ця справа мається із вибраними кралями нашої української преси?

В: О.К. — Наші „кралі" чи „Міс" були не раз прошені брати участь в різних публічних імпрезах, а завжди у наступних балях преси. Назагал, одначе, наша публіка не дуже ними цікавиться і не дуже їх вшановує так, як це робить американська публіка.

В: М.Х. — Деякі наші організації молоді, а то й Фінансова комісія СФУЖО запрошувала колишніх краль чи князівен на свої імпрези, а одна із наших колишніх краль української преси вітала президента Америки Роналда Реґена в Дітройті. Зрештою, ми тут не маємо таких можливостей ні грошей, що їх мають американські організації.

П: — Чому роля Спілки Українських Журналістів Америки на балях Української преси така обмежена?

В. О.К. — Роля СУЖА обмежена не з інших причин, а лише тому, що загал наших журналістів тепер чогось ставиться до балів преси байдуже, а то й неприхильно, особливо, коли йдеться про молодших колеґів, які звичайно відмовляються взяти активну участь. Все таки, я можу вирахувати цілий ряд журналістів, які попередніми роками були головами чи членами жюрі, аранжерами тощо.

До нас надіслали теж багато зворушливих листів попередні наші кралі, і віримо, що й цьогорічний баль пройде з неменшим успіхом.

Урядуюча краля української преси Ірина Цвікула (посередині) з князівнами (зліва) Хризанною Ґуґлевич і Ксенею Козак.

Помер Мирон Гнідь

В неділю, 25-го серпня цього року, по двох місяцях непритомности, внаслідок удару на мозок, помер в Торонто Мирон Гнідь. Залишив у смутку жінку, сина й дочку.

Мирон Гнідь народився 1920 року в родині заможнішого селянина й фабриканта бетонових виробів в селі Юськовичі (теперішня Йосипівка) біля Олеська Золочівського повіту в Україні. Закінчивши сільську школу, Мирон почав вчитися кравецької справи і згодом став челядником свого майстра Івана Вольчака.

Між війнами Юськовичі були важливим осередком діяльности ОУН в Золочівщині, зв'язковим пунктом північної Золочівщини із Золочевом і Львовом. Звідси походив бойовик Павло Габа, що помагав організувати акцію проти Ясінських; він помер на Холмщині з рук НКВД осінню 1939 року. Тут народився також провідник сітки ОУН в Олещині. Тут повстали перші п'ятки, які переводили різні акції в Золочівщині.

Юнак Мирон стояв близько до усіх акцій. Він не міг дочекатися часу, коли вся Україна повстане й вижене ворогів з рідної землі. Здавалося йому в липні 1941 року, що настала слушна година, коли львівське радіо заговорило українською мовою і рознесло вістку про відродження української держави. Він зголосився до української міліції в Олеську, яка пізніше стала офіційною українською поліцією Олещини, під проводом колишнього сотника УГА Цегельського.

Разом з поліцією Олеського району, М. Гнідь виїхав з Ожидова в липні 1944 року. Він опинився в таборі в Байройті, а звідти виїхав до Канади літом 1949 року. Відбувши свій контракт в лісах північного Онтаріо, М. Гнідь поселився в Торонто. Він почав працювати в кравецькому підприємстві, а згодом купив собі фризієрський салон. Він оженився. Коли його серце почало недомагати, кілька літ тому, він міг тішитися тим, що його діти виросли й зможуть собі дати раду. Помимо успішної серцевої операції, Мирон знав, що смерть вже за плечима.

Мирон Гнідь був одним з тих українців, що народилися між двома війнами й не могли погодитися з клеймом неволі, вони всіми силами бажали визволення зі свого підрядного економічного становища.

Ці молоді люди, що нині вже стали старими, більшістю без фаху, без відповідної освіти, без виглядів на кращу долю, відіграли важливу ролю на низах українського відродження, по селах і містечках України. Вони дали до розпорядження українського проводу себе самих. Мирон та інші люди, які один за одним нині відходять від нас, заслужили на нашу пошану.

Вмираючи далеко від України, Мирон Гнідь ніколи не втрачав віри в силу свого народу, залишився його патріотом й добрим, корисним громадянином гостинної Канади.

ага

В СЕРЕДУ, 23-ГО ЖОВТНЯ, минуло два роки з дня загибелі 232 морських піхотинців в результаті нападу терористів в Бейруті. Напередодні цієї річниці у Філядельфії був відкритий пам'ятник загиблим, серед яких було дев'ять філядельфійців. На відкритті пам'ятника були присутні біля 200 осіб „Ми хочемо, щоб пам'ять про загиблих збереглася назавжди", — сказав Джан Маффлер, син якого, Джан, мол., загинув у Бейруті в числі 232.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

ПОЖЕРТВИ НА УВАН у США

Подаємо список жертводавців, які вплатили членські внески та пожертви для Академії від 1 березня 1985 р. до 1-го листопада 1985 року.

2,000.00 дол. — Л. Романюк (за заповітом).
По 1,000.00 дол. — І. Козачок, Український Народний Союз.
690.00 дол. — О. Радиш.
500.00 дол. — Л. Бризгун (за заповітом).
300.00 дол. — Асоціяція Українців, Вашингтон, Д. К.
270.00 дол. — Д. Лепкий.
По 200.00 дол. — В. Сім'янцев, А. Скоп.
По 150.00 дол. — І. Коровицький, М. Прокоп.
130.00 дол. В. Бородайко.
По **100.00 дол.** — Х. Блаженко, Я. Гурський, М. Демидчук-Чучман, Є. Жарський, К. Кебало, О. Олійник, Р. та Я. Процюк.
По 80.00 дол. — А. Адамович, І. Решетар.
75.00 дол. — Українська Федеральна Кредитівка (Клівленд).
По 50.00 дол. — Д. Мірчук, В. Семенина, Т. Шеґедин, Т. Цюцюра, Українська Медична Асоціяція (Нова Англія), Українська Федеральна Кредитівка (Балтимор).
По 40.00 дол. — Ю. Буряківець, Н. Головко, Ю. Луцький, Є. Нолден, С. Рапавий, В. Рудко.
32.50 дол. — Арка Ко.
32.00 дол. — В. Ірклівський.
30.00 дол. — Г. Білоус.
По 25.00 дол. — І. та О. Панчак, В. Соколовський, Й. Янкевич.
По 20.00 дол. — Р. Воронка, Д. Дмитренко, В. Захвалинська, В. Клос, М. Костирко, В. Кулик, Л. Почтар, Н. Світлична, О. Хомяк.
По 15.00 дол. — Ф. Капуста, С. Сахарик, В. Сердюк, Ф. Сисин.
12.50 дол. — В. Ревуцький.
По 10.00 дол. — М. Дигдалевич, П. Кутний, Р. Леґедза, Т. Сенковський.
5.00 дол. — П. Панків.
3.50 дол. Г. Царинник.

На ВШАНУВАННЯ СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ:

1.	**І. Гаєвського** — від М. Косенко	25.00 дол.
	від Г. Пашковської	25.00 дол.
2.	**Г. Гордієнка** — від Н. Гордієнко	50.00 дол.
3.	**І. Десяка** — від Л. Лимана	100.00 дол.
	від І. та Н. Коропецьких	50.00 дол.
	від В. Сердюка	15.00 дол.
	від О. Труш	10.00 дол.
4.	**К. Косенка** — від М. Косенко	500.00 дол.
5.	**А. Костюк** — від О. Соловей	20.00 дол.
	А. Булавицького	15.00 дол.

Управа УВАН у США щиро дякує всім жертводавцям. Ці пожертви складають фінансову базу Академії. Зібрані пожертви будуть витрачені на видання англомовних „Аналів УВАН у США", на публікацію серії видань „Джерела до Новітньої Історії України" і на утримання бібліотеки і архіву Академії.

Пожертви, які можна відтягати від податку, просимо надсилати на адресу:

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences
in the U. S. Inc.
206 West 100th Street, New York, N. Y. 10025

„Для нашого..."

(Закінчення зі стор. 2)

ції та традиційної в нас любови брат брата. Бо нашою ціллю є і було об'єднати в дії нашу велику і численну громаду українців в Америці і спільними силами та скоординованими акціями обороняти право України та наших братів українців на волю і незалежність. Наш український народ від нас того очікує, бо ми живемо в могутній Америці, в країні свободи, на яку звернені благальні очі багатьох поневолених народів. Ми маємо надзвичайну нагоду поширювати правду про Україну та про постійні змагання і боротьбу нашого народу проти наїзників-окупантів. Історія ніколи не простить нам, коли ми прогавимо цю нагоду, коли ми дали б себе звести з обраного шляху тими, які забувають про братолюбіє і потребу мобілізації всіх українців у часі лихоліття України.

Це для нашого народу ми мобілізуємо наші сили і ресурси. В тому дусі ми відбуваємо ці наради і в тому дусі будемо плянувати та вести нашу працю і всю нашу діяльність!

Щасти нам, Боже!

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

ми.

О год. 3-ій по полудні, відбувся, як згадано, концерт у пошану до визвольної боротьби українського народу проти Москви і Берліну. Програмовим директором концерту був інж. Юрій А. Повстенко з Вашінґтону.

СИМПОЗІЮМ У ВІЛЛЯНОВА

Філядельфія. — Як інформує проф. Олег Мазур, дорадник Українського Студентського Клюбу у Віллянова університеті, тут в п'ятницю і суботу, 25-го і 26-го жовтня, відбудеться симпозіюм на тему „Ватикан, Іслям і Близький Схід". Деякі доповіді можуть бути цікаві для українців.

У пам'ять Дорогого Земляка
бл. п.
Д-ра РОСТИСЛАВА СОЧИНСЬКОГО
складаємо 50.00 дол. на Український Інститут Америки

МИКОЛА І СТЕФА СТЕПАНЮКИ

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
бл. п. АНАСТАЗІЇ КИСІЛЕВСЬКОЇ
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 26-го жовтня 1985 р., о 9-ій год.
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

•

При тій нагоді висловлюємо якнайщирішу подяку Високопреподобним Отцям Михайлові Кучмякові та Патрикієві Пащакові з Ню Йорку за похоронні відправи, а всім Рідним та Приятелям за участь в них, прощальні слова, квіти, висловлення усних та листовних співчуттів, численні Заупокійні Служби Божі та щедрі пожертви на добродійні цілі:

на Фундацію Українського Вільного Університету (разом 1,405.00 дол.).
на Український Музей (разом 135.00 дол.)
на українську католицьку церкву св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. (разом 50.00 дол.).
на Т-во св. Софії (30.00 дол.) та інші.

Хай Всевишній винагородить Вас стократно!

РОДИНА

У П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Дорогого Мужа, Батька і Діда
СВ. П.
Інж. ВОЛОДИМИРА БОГАЧЕВСЬКОГО
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у ранніх годинах у Лурді в церкві Успення Пресвятої Богородиці
у Ню Йорку в церкві св. Юра
у п'ятницю, 8-го листопада 1985 р. о год. 6:30 рано.

дружина — ТЕТЯНА БОГАЧЕВСЬКА
сини — ЮРІЙ з дружиною РОМОЮ
ОЛЕГ з дружиною МИРОСЛАВОЮ
донька — ОЛЕНКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ БАЧИНСЬКИМ
внуки — АНЯ, БОРИС, АНДРІЙ, НАДЯ, МАЯ, НІНА

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 29-го вересня 1985 року відійшов у Вічність мій Найдорожчий Чоловік

бл. п. Інженер економіст ІВАН СИЛЬВЕСТРОВИЧ ГАЄВСЬКИЙ

Моя найперша, особлива подяка о. митр. протоєрею Володимиру Базилевському за молитовно надхненну відправу панахиди, та тепле, зворушливе слово про Покійного, за сердечну опіку, розраду та допомогу мені у моєму невимовному горі.

Також оособливо дякую о. протопресвітеру Артемію Селепині за похоронні відправи у Церкві-Пам'ятнику св. ап. Андрія та на цвинтарі, спільно з о. митр. прот. В. Базилевським.

Сердечно дякую всім моїм дорогим хористам, на чолі з диригентом проф. Михайлом Левом, за гарний спів, яким молитовно прикрасили відправи Панахиди у похоронному домі П. Яреми, та Служби Божої у Церкві-Пам'ятнику.

Щиро дякую голові Парафіяльної Управи п. Іванові Куравському за теплу згадку про Покійного, як знаного і визначного церковно-громадського і політичного діяча, бувшого голови Контрольної Комісії Парафії, та активного прихильника УНР.

Складаю найщирішу подяку всім Приятелям та Знайомим, що так численно прибули віддати останню пошану Покійному.

Дякую за висловлені особисто, чи переслані поштою співчуття у моєму великому горі.

Сердечно дякую за чудові квіти, що так гарно прикрасили останню подорож мого Дорогого Мужа.

Дякую за грошові датки на добровільні цілі в пам'ять Покійного та допомогу транспортом на цвинтар.

Найсердечнішу подяку висловлюю моїй дорогій приятельці Марії Соловйовій, яка поспішала приїхати за сотки миль до мене, щоб розрадити мене, цілий тиждень опікувалася мною та так багато допомогла мені в організації похоронів.

Велике і щире спасибі інженеру Максимові і Олександрі Олійникам за велику допомогу в організації похоронів.

Ще раз дякую всім, хто в той, чи інший спосіб допомагав мені у моєму горю.

Велике та щире спасибі.

Засмучена та осиротіла дружина
ОЛЕКСАНДРА ГАЄВСЬКА

В Оттаві...

(Закінчення зі стор. 1)

рашені портретами письменників.

Післяполуднева сесія була призначена питанням перекладу і двомовности: її вів проф. Роман Коропецький з Оттавського університету. Поет і перекладач Богдан Бойчук розказав про свій досвід в перекладній роботі українських поетів на англійську мову з допомогою американських поетів, таких як Марк Радман, Стенлі Куніц й інші, які з його допомогою переклали поезії Богдана Антонича та Івана Драча (переклади цих двох поетів вийшли окремими книжками: "Square of Angels" Антонича і „Orchard lamps" Драча). Поет Юрій Тарнавський, який пише двома мовами, українською й англійською, поділився своїми завваженнями про двомовність поета-письменника. Професор Альбертського університету Олег Зуєвський говорив про природу перекладу, підкреслюючи трансформативний переклад, що дає змогу перетворення перекладачеві.

Після доповідей декан Відділу мистців Оттавського університету приймав учасників симпозіюму в залі Ля Буше студентського центру. Вечірня сесія була присвячена читанню поезій поетів, які живуть у Канаді. Проводили цією сесією професори Оттавського університету Френк Тірні і Мирослав Шкандрій. В першій частині читали свої поезії О. Зуєвський, Яр Славутич, Марко Царинник і Марія Ревакович, молода поетка, яка перед кількома роками прибула в Канаду з Польщі, українською мовою, а Андрій Сукнаскі, відомий канадський поет українського роду, який у своїх творах малює побут українських поселенців в Канаді, та Ярослав Балан — англійською мовою, як теж прибула з Франції Франсуаз Якимів — французькою мовою.

Раннішня сесія в суботу, 5-го жовтня, була присвячена питанню нових напрямних в українській поезії в Канаді. Цим панелем проводив проф. М. Шкандрій. Професор-емерит Альбертського університету Яр Славутич говорив про традиційність і модернізм у канадських поетів українського походження; виступ поета Ярослава Балана мав назву: „Нотатки з канадських степів". Марта Горбань-Царинник говорила про мову в поезіях Олександра Смотрича. Всі доповіді були в англійській мові.

Наступну сесію вів проф. Я. Розумний. Професор Ратгерського університету в Америці Іван Фізер виголосив доповідь під назвою: „Космічна єдність у Вітмана і Тичини: подібності і різниці", взявши за основу Вітманів „Космос" і Тичини „В космічному оркестрі". Професор університету Монаш з Австралії Марко Павлишин розказав про поетів-українців, які творили в Австралії в роках 1945-84. Проф. М. Шкандрій говорив про творчість українських поетів в Англії. Професор Манітобського університету Ярослав Василюк доповнював доповідь проф. Шкандрія, спинившись головно на творчості сеньйорки української поезії Галі Мазуренко. Професор Державного університету в Ріо де Жанейро Віра Вовк-Селянська говорила про українські мотиви у сучасній бразилійській поезії, звернувши головну увагу на творчість бразилійської поетки українського роду К. Колодій. Всі доповіді цієї сесії, крім доповіді В. Вовк, яка говорила по-українськи, були в англійській мові.

Післяполуднева сесія була призначена читанню поезій з України. Ця сесія була присвячена пам'яті поета Василя Стуса, який недавно помер у концентраційному таборі в Советському Союзі. Портрет В. Стуса був уставлений на подіюмі.

Надія Світлична виступила з читанням поезій Стуса, показуючи в той час на екрані фотознімки поета в різних обставинах його важкого життя. Н. Світлична прочитала теж, крім Стусових поезій, поезії Миколи Горбаля й Івана Світличного, двох інших поетів-дисидентів.

Група студентів, складена із шести читців, прочитала добірку поезій українських поетів-шестидесятників Василя Симоненка, Ліни Костенко, І. Драча, Л. Кисельова, як теж поезії М. Руденка, З. Красівського і В. Стуса. Завершив цю сесію виступ поета Святослава Караванського, який після тридцяти років важкого ув'язнення в советських концтаборах прибув в 1979 році до Америки. Він прочитав добірку останньо написаних віршів, між ними один на смерть поета Стуса. Ця сесія мала врочистий характер і була вшануванням пам'яті поета-страдника В. Стуса, який віддав життя за право боротися бути вільною людиною.

На закінчення молодий акторський гурток студентів з Торонто відограв мімічну сценку під назвою „Смерть поета" у музичному оформленні.

У вечірніх годинах відбувся бенкет для учасників симпозіюму і запрошених гостей у Конфедераційній залі канадського парляменту. Господарем цієї гостини був сенатор Павло Юзик, який привітав офіційних гостей на цьому бенкеті. До учасників промовив ректор Оттавського університету Р. Ґвіндон. Він з великим признанням говорив про цей симпозіюм української поезії та відзначив працю його організаторів, головно проф. І. Макарик, зарахувавши його до успіхів теж і ним веденого університету. Головну промову про ролю і працю поета на еміграції виголосив професор Університету Західнього Онтаріо Флоріян Смєя. На бенкеті було понад 200 гостей. В розваговій програмі був виступ бандуристів.

В неділю, 6-го жовтня, відбувся панель на тему поетичних форм і спроб. Професор університету стейту Юта з Солт Лейк Сіті Богдан Чопик говорив про український сонет і українських сонетистів. Проф Лариса Онишкевич з Принстону виголосила доповідь на тему: „Сучасна українська поезія в драматичній формі". Темою доповіді М. Царинника було питання поезії та ідеології.

Наступна сесія була синтезою триденного симпозіюму. Її вів професор Оттавського університету Гарві Ґолдблат. Проф. Гарвардського університету Григорій Грабович подав профіль української еміграційної поезії, спинившись докладніше на обговоренні двох поетичних груп на еміграції а саме Празької групи і Нюйоркської групи. Професор Іллинойського університету з Чикаго Богдан Рубчак говорив про місце еміграційного поета в літературі. Проф. Д. Струк подав характеристику поетичної творчости в Україні за 1984 рік на основі друкованих поетичних творів в журналах в Україні в тому році.

Остання сесія, що її предсідником був проф. А. Донсков, була призначена для виступів запрошених на симпозіюм поетів. Виступали: Остап Тарнавський, Марта Тарнавська, Юрій Тарнавський, В. Вовк, Б. Бойчук і Б. Рубчак. Запрошені Василь Барка й Ема Андієвська не могли прибути до Оттави; Барка по причині поганого здоров'я, Андієвська заплянувала вже раніше приїзд до Америки на листопад.

Симпозіюм закрила проф. І. Макарик, яка подякувала всім учасникам за доповіді і виступи та теж і пильним слухачам, які виповняли кожну сесію й активно брали участь у сесіях під час коротких дискусій.

В бібліотеці Оттавського університету, у фронтовій залі, була підготовлена виставка, зв'язана з творчістю обговорюваних на симпозіюмі поетів. Виставка включала портрети сучасних українських поетів, деякі їхні видання, ба навіть рукописи. Були портрети Л. Костенко М. Руденка, В. Стуса, І. Драча, І. Калинця і інших поетів-дисидентів, як і еміґраційних поетів: Б. Бойчука, В. Вовк, М. Тарнавської, О. Зуєвського, Б. Рубчака, Ю. Тарнавського, Яра Славутича, О. Тарнавського, Володимира Скорупського. Виставку підготовили й оформили віддані співробітники І. Макарик: Ірина Бель Оксана П'ясецька і Мирон Момрик. Гарні афіші та помистецьки підготовлені програмки були під контролею комісії публікації, що її очолювали Роман Веретельник і Марія Гарчун.

Симпозіюм про українську поезію в одному із старших університетів Канади (Оттавський університет існує понад 140 років) — це подія в культурному житті цілої української діяспори. Для її переведення фінансову допомогу дали Дослідна рада суспільних і гуманістичних наук, Канадська рада, міністерство для справ багатокультурности, Школа поградуаційних студій і деканат факультету мистецтв, як і Студійний Фонд Івахнюка і Асоціяція Українських Професіоналістів, Купців і Підприємців.

Зачитані на симпозіюмі доповіді, які в більшості були в англійській мові та і на високому рівні, будуть надруковані спеціяльним виданням.

Стипендійний День СУА в Рочестері

Заходами трьох місцевих Відділів СУА, 47-го, 46-го і 120-го, влаштовано 15-го вересня, ц.р., незвичайно успішну імпрезу, присвячену Стипендійній акції СУА.

Імпреза складалася із трьох частин: обід для членок з родинами та громадянства; доповідь референтки Суспільної Опіки Головної Управи СУА Анни Кравчук із Ню Йорку на тему — „Стипендійна Акція СУА" і висвітлення прозірок із життя українських поселенців у Бразилії інж. Петром Бокалом.

Простору залю їдальні школи св. Йосафата заповнило біля 200 учасників, у тому парохи чотирьох церков у Рочестері, а саме: о. протоєрей Пилип Бумбар, парох української католицької церкви св. Йосафата; о. Василь Бучек, парох української католицької церкви Богоявлення; о. митрат Федір Коваленко, парох української автокефальної православної церкви св. Покрови, і о. Іван Андріюк, парох української автокефальної церкви св. Миколи. Іншими почесними гістьми були: директорка школи св. Йосафата Сестра Анатолія із Згромадження Сестер Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, НЗПДМ, дружини священиків п. Коваленко і п. Бучек, голови місцевих відділів СУА, референтки Суспільної Опіки та гості з Ню Йорку — Анна Кравчук, і інж. Петро Бокало. Між гостями були Сестри Служебниці — учительки катихетки і парохіяни усіх чотирьох церков в Рочестері. Відкрила імпрезу коротким привітальним словом, дякуючи головним промовцям з Ню Йорку за труд, голова Окружної Управи Марія Крамарчук, а Надя Трач із 46-го Відділу зайнялася дальшим веденням програми. Обід розпочався молитвою, яку провів о. Пилип Бумбар. Прибрана заля та смачні страви створили дружню, товариську атмосферу. Обід закінчив молитвою о. Федір Коваленко.

Другу частину програми розпочала Ірина Руснак, голова 47-го Відділу СУА, відчитанням повідомлення референтки Суспільної Опіки СУА Лідії Черник про нову ділянку допомогової праці, а саме — з Відділу Медичної допомоги дітям незаможних батьків. Референтка Суспільної Опіки Окружної Управи, а заразом 47-го Відділу СУА, Таня Шутер вичерпно поінформувала присутніх про працю свого Відділу на відтинку суспільної опіки, а особливо про допомогу грошову, висилки пачок з одягом і харчами та стипендії за останніх 9 років.

(зліва)Ірина Руснак, інж. Петро Бокало, Марія Крамарчук, Анна Кравчук, Леся Павлович, Анна Тарафа, Тетяна Шутер.

Голова „Об'єднаної Суспільної Опіки в Рочестері, в яку входять церковні та громадські організації — організація постала старанням 47-го Відділу СУА, — Анна Капітан, довголітня референтка Суспільної Опіки в Окрузі і 47-го Відділу, коротко поінформувала присутніх про тиху й начебто непомітну працю, яка вимагає глибокої посвяти. Це всебічна допомога старшим, потребуючим мешканцям Рочестеру. Таня Шутер представила Анну Кравчук та розказала про її діяльність.

Врешті приступлено до самої есенції програми, до доповіді Анни Кравчук про „Стипендійну акцію СУА". Прелеґентка коротко, але дуже докладно з'ясувала присутнім, чому така акція потрібна в Бразилії. Наше українське населення живе там дуже бідно. Щоб поліпшити їх життя, потрібно піднести рівень освіти та збільшити кількість студентів у вищих школах. Батьки переважно не мають фінансової спроможности посилати своїх дітей до вищих шкіл, і так не одна здібна дитина не може здобути потрібної освіти, яка б дала їй і її родині змогу покращити життя, піднести його матеріяльний рівень. Союз Українок Америки зрозумів цю потребу і старається в різний спосіб придбати фонди для оплачення коштів навчання якнайбільшої кількости молоді. Одним із засобів є підшукати т.зв. спонзорів, які своєю фінансовою допомогою оплачують навчання одній дитині (студентові). Українське Громадянство в Америці цю стипендійну акцію дуже радо підтримує і вже багато наших дітей у Бразилії закінчило різні школи, відповідно до здібностей і зацікавлень. У своїх листах до СУА і до спонзорів вони висловлюють невимовну вдячність за зрозуміння і добре серце. Свою дуже зворушливу доповідь Л. Кравчук закінчила закликом до громадянства Рочестеру включитися в стипендійну акцію та спонзорувати хоч одну українську дитину в Бразилії. Завершенням „Стипендійного Дня" було висвітлення прозірок із Бразилії, які по професійному зібрав та оформив інж. Петро Бакало. Його представила Галина Снігур із 120-го Відділу. На тлі бразилійських мальовничих краєвидів побачили ми наші українські церкви, доми Сестер Служебниць і Катехиток у яких містяться наші школи, та різні українські культурні центри. В цих школах ми бачили дітей, що вчаться не тільки грамоти, але також різних практичних речей, наприклад вирощування ярини, праці в домашньому господарстві, шиття і вишивання. За навчання в цих школах діти платять своєю працею, яку вони радо виконують, і в той спосіб набирають різнородного досвіду. Вкінці побачили ми на екрані убогі українські хатки, бідно одягнені численні родини, відсталий спосіб ведення господарства. Все це через тяжкі умовини життя у тій південній країні, особливо ж для іміґрантів, із - за браку належної освіти. Цю освіту зможуть принести до них, на колонії, нововишколені в українських школах і сиротинцях кадри учителів, які вже сьогодні цим займаються. Але їх потрібно багато більше. Текст до цих прозірок, опрацьований інж. П. Бокалом, був надзвичайно зворушливий і не одним присутнім сльози мерехтіли в очах, слухаючи його. Прекрасне музичне оформлення зробило на слухачів дуже гарне враження.

Голова Окружної Управи Марія Крамарчук ще раз щиро подякувала прелеґентам за інформативні і зворушливі доповіді, присутнім за участь, господарським референткам 47-го Відділу за смачний обід, членкам 46-го і 120-го Відділів за прибрання залі і поміч під час і після обіду; за дружню співпрацю у підготовці „Стипендійного Дня" в Рочестер, вона подякувала усім трьом Відділам. Відділи СУА — 46-ий, 47-ий, та 120-ий відповідно очолюють: Леся Павлович, Ірина Руснак та Анна Тарафа.

Присутні, зворушені прослуханим і побаченим про наших братів у Бразилії, зголошували стипендії на один, два, а навіть і чотири роки. Багато зложили одноразові датки. Здеклярованих грошей зібрано на суму 3,135 долярів, у тому 2,135 долярів відразу вплачено готівкою. Імпреза була цінна, будуюча і рівночасно незвичайно корисна, бо багато допомоги отримають від жертвенних рочестерців наші діти у Бразилії.

Мгр Анастасія Смеречинська

У Клівленді вшанували Золотохресниць

У висліді подорожі полк. Євгена Коновальця по американському континенті були засновані у ЗСА крайові товариства ОДВУ і в 1931 році Український Червоний Хрест, переіменований перед реєстрацією на Золотий Хрест. Відділ УЗХ у Клівленді, 8-ий за чергою, був заснований 8-го грудня 1935 року старанням голови Відділу ОДВУ Івана Поповича і 5-го — 6-го жовтня ц.р. відзначували 50-ліття його діяльности. Управа цього Відділу імені Олени Теліги доказала, що вміє вшанувати давніших діячок і подякувати сучасницям за їхні труди для Відділу впродовж півстоліття. Ювілейні святкування, підготовані і проведені дуже вдало, можна оцінити на взірцево!

Благословення надіслали Відділові Блаженніший Патріярх і Кардинал Мирослав та місцевий Владика Роберт, який перебував на Синоді в Римі, а губернатор стейту Огайо Ричард Селесті і посадники Юрій Войнович з Клівленду та Іван Петруска з Парми проклямували дні 5-го і 6-го жовтня „Днями Українського Золотого Хреста".

Ювілейні святкування, відбулися в готелі Гільтон в Пармі. В головній частині — в бенкеті, в суботу ввечір, 5-го жовтня, взяло участь 244 особи, в тому 12 членкинь 12-го Відділу з Чикаго, яких привітала голова Відділу Маруся Поповичівна і попросила до ведення програми колишню голову, а тепер діячку головної управи Володимиру Кавкову з Філядельфії. Прапороносиці внесли прапори і тоді жіночий квартет — Ірина Місько, Марія Палка, Христина Глабше і Фаїна Сива — відспівав гимн УЗХ, слова Ганни Черінь, музика Мирона Федорова. Святочний настрій поглибило хореографічне „Привітання" укладу Маркіяна Комічака, яке взірцево виконала молодь в народних строях із школи танків „Каштан".

Наступило вшанування померлих 60 членкинь Відділу, яких прізвища керівничка відчитала, а сеньйорки засвітили в їх память свічки. Відчитали благословення від Владик, привітання від призидента Роналда Реґена з дружиною Ненсі та проклямації Днів УЗХ.

Про цілі й діяльність УЗХ і жіноцтва розповіла заступниця голови УЗХ і голова Комітету оборони і допомоги Павлина Різник з Фльориди. Відділ провадив значну гуманітарну і громадську діяльність, з чого згадати б лише допомогу політичним в'язням, Карпатській Україні і повоєнним скитальцям. Покійна членкиня Розалія Кокоць сама спровадила 80 скитальських родин.

Молитву перед вечерею проказав відпоручник Владики Роберта о. д-р Іван Тилявський, ОДБ, а після вечері привітала учасників голова СФУЖО д-р Марія Квітковська з Дітройту та голова УЗХ Наталія Іванів з Чикаґо, а письмово 29 товариств. Офіційну частину закінчило відзначення Грамотами подяки 13-ох заслужених членкинь: піонерки і тепер почесної голови Відділу Катерини Попович, Михайлини Бігун, Олени Дуб, Володимири Кавки, Катерини Кастранець, Анни Кравчук, Ярослави Кришталович, Марії Кукіз, Марії Паламар, Марусі Попович, Марії Різник, Варвари Савинди і Марії Филипів. Ці відзначення Централі УЗХ вручала її голова Н. Іванів.

В кінцевій, розваговій програмі, Дарка Ковчівна продеклямувала „Золотий ювілей" Ганни Черінь і акомпаньювала при співі гимну та солістам Зірці і Петрові Шокалюкам, талановитому мистецькому подружжю, що радо служить усім потребам великої громади і наповнює наші залі пречудною українською піснею. Рефрен „Чужино, не заміниш мені України!" мусить не одного пробуджувати із стану „моя хата скраю". В міжчасі Мамай (Микола Кавка) розвеселив публіку двома власними гуморесками про жінок.

Молитвою о. шамб. Михайла Ревтюка і національним гимном закінчено тригодинну святочну програму в пошану жінок — Золотохресниць. Всю програму утривалив д-р Юрій Оришкевич на фільмі, а Адам Мишталь у фотографіях. Ввесь вечір відкрита була виставка видань, фотографій і архівних пам'яток (листів з подяками) Відділу, збережених головою М. Поповичівною. Вона теж зредаґувала 32- сторінкову Однодніву, для якої рисунки та Грамоти й декорацію в залі виконав Микола Кавка.

Другого дня, 6-го жовтня, парох катедри св. Йосафата в Пармі о. шамб. М. Ревтюк відправив Літургію з Панахидою та присвятив усю проповідь діяльности клівлендських Золотохресниць. За цю проповідь вдячні були всі слухачі. Потім організаторки ювілею гостили представниць жіночих організацій і замісцевих учасників сніданком. Там же д-р М. Квітковська обширно звітувала про працю української делеґації СФУЖО на Конференції в Найробі, в Африці в липні ц.р. Сніданок закінчено „парцеляцією" ювілейного торта, дарованого Оленою Дубовою.

Тостмайстер В. Кавкова й усі промовці на бенкеті, а о. парох у катедрі, та видана Однодніва і виставка пам'яток Відділу належно вшанували працю покійних і живучих діячок протягом половини віку. За такий вияв вдячности належиться признання організаторкам під кермою голови Марусі Поповичівної. Їй допомагали провідні членкині Анна Кравчук, Марія Різник, Олена Дуб, Катерина Кастранець, Ярослава Кришталович, Анна Онищак, Дарія Жґута, Варвара Савинда і піонерка Катерина Попович.

Степан Кікта